

**UCHWAŁA NR XXVII/488/16
RADY MIASTA BYDGOSZCZY
z dnia 23 marca 2016 r.**

w sprawie przyjęcia „Programu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy na rok 2016”

Na podstawie art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r.
o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, poz. 693, poz. 1058, poz. 1240, poz. 1310
i poz. 1607)

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć i skierować do wdrożenia „Program Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Bydgoszczy na rok 2016” w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie przez Radę Miasta Bydgoszczy uchwały Nr XXVII/487/16 z dnia 23.03.2016r. sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy za rok 2015 oraz wykazu potrzeb w zakresie pomocy społecznej na rok 2016.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Rada Miasta jest zobowiązana do opracowania i wdrożenia do realizacji lokalnych programów pomocy społecznej w oparciu o wykaz potrzeb przedstawiony przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Przyjęcie niniejszej uchwały wynika z uregulowań zawartych w art. 110 ust.10 oraz art. 112 ust.13 ustawy o pomocy społecznej. W związku z tymi zapisami celowe jest wdrożenie lokalnego programu pomocy społecznej uwzględniającego konieczność udzielania pomocy na rzecz osób, rodzin pozostających w trudnych warunkach życiowych w roku 2016.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała wywołuje skutki finansowe. Realizacja programu nastąpi ze środków zarezerwowanych na ten cel w budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
Renate D. [Signature]
Renate D. [Signature]

Załącznik do
Uchwały Nr XXXIV/271/KS.....
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 12.10.2016r. 2016r.

PROGRAM MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BYDGOSZCZY NA 2016 ROK

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który w oparciu o posiadane zasoby utrzymuje i rozwija infrastrukturę socjalną, a także świadczy pomoc na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej oraz innych ustaw oraz rządowych programów wspierających zadania własne gminy i powiatu.

Ważnym elementem skutecznej pomocy jest przygotowanie realnego, odpowiadającego zarówno wykazanym potrzebom, jak i posiadanym możliwościom programu pomocy. Przygotowywany program umożliwia realizowanie założeń polityki społecznej państwa na szczeblu samorządowym.

Program pomocy społecznej na 2016 rok uwzględnia przede wszystkim dwa obszary działań:

1. pomoc środowiskową określoną w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej,
2. pomoc instytucjonalną.

W obszarze pomocy społecznej planuje się również wdrażanie uzupełniających programów.

I. FORMY POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Analizując sytuację osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej należy stwierdzić, iż poważnym zagrożeniem dla nich jest brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego. Osiągane niskie dochody lub ich brak powoduje, że rodziny nadal przede wszystkim rezygnują z ponoszenia obowiązkowych opłat mieszkaniowych, a tym samym popadają w zadłużenia.

Aby wspomóc rodziny planuje się realizację niżej wymienionych programów, które będą miały wpływ na poprawę sytuacji materialnej i bytowej osób korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy.

W ramach przyznanych środków planuje się realizację nowych programów oraz kontynuację podjętych działań w latach ubiegłych:

1. Dożywianie dzieci i młodzieży w okresie nauki szkolnej w ramach programów „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Pomoc Miasta Bydgoszczy w zakresie dożywiania”

Cel – objęcie pomocą w naturze w formie posiłków – obiadów wydawanych w stołówkach szkolnych dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Realizacja programu przy współpracy ze szkołami podstawowymi i gimnazjami w zakresie typowania dzieci do tej formy pomocy.

Uznając priorytet tego zadania pomoc w tej formie w szczególnie uzasadnionych przypadkach jest przyznawana również z urzędu.

W 2016 roku na realizację obu programów w formie posiłku zaplanowano środki w wysokości 1.600.000 zł., które pozwolą na objęcie pomocą ok. 3.700 dzieci w wieku przedszkolnym i młodzieży realizującej obowiązek szkolny oraz ok. 750 osób dorosłych; oraz 2.200.000 zł. przeznaczone na wypłacanie zasiłków celowych na zakup żywności.

Beneficjentami programu są :

-dzieci poniżej 7 roku życia, dzieci i młodzież szkolna, osoby dorosłe o najniższych dochodach, stare, chore i niepełnosprawne

Zamierzony efekt:

- zasadność kierowania pomocy bezpośrednio do dziecka, które w okresie intensywnego rozwoju psychofizycznego potrzebuje kalorycznego i pełnowartościowego żywienia, zaś rodziny nie są w stanie zapewnić dziecku jednego ciepłego posiłku dziennie.
- pomoc osobom dorosłym, które z różnych powodów nie są w stanie własnym staraniem zabezpieczyć sobie gorącego posiłku z uwagi na wiek, niepełnosprawność czy brak odpowiednich warunków mieszkaniowych.

2. Pomoc rodzinom o najniższych dochodach

Cel – pomoc w ponoszeniu bieżących, obligatoryjnych opłat mieszkaniowych tj. czynsz, energia, gaz oraz na zakup opału osobom i rodzinom o najniższych dochodach.

Realizacja programu polega na przyznaniu pomocy materialnej osobom lub rodzinom spełniającym warunki wymienione w ustawie o pomocy społecznej, które z własnych dochodów nie są w stanie zabezpieczyć opłat za czynsz, energię lub gaz i przekazywanie przyznanej pomocy bezpośrednio na konto wierzyciela.

Na rok 2016 z budżetu MOPS na realizację programu wyodrębniono kwotę 1.650.000 zł. Z pomocy skorzysta ok. 4.200 gospodarstw domowych.

Zamierzony efekt:

- zapobieganie popadaniu przez rodziny w trudną sytuację materialną, w zadłużenia za czynsz i media
- pomoc w częściowym regulowaniu należności wykształca w klientach MOPS poczucie obowiązku wnoszenia opłat również we własnym zakresie oraz przeciwdziała wykluczeniu społecznemu i ogranicza psychologiczne skutki ubóstwa.

3. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w ramach Centrum Integracji Społecznej

Cel – stworzenie szansy osobom długotrwale bezrobotnym w powrocie na rynek pracy poprzez reintegrację społeczną i zawodową

Realizacja programu – zadaniem Centrum Integracji Społecznej zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym jest kształcenie umiejętności pełnienia ról społecznych, nabywanie umiejętności, przyuczanie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych. Osoby podlegające wykluczeniu społecznemu, przede wszystkim bezrobotni bez prawa do zasiłku, osoby bezdomne, uzależnione od alkoholu i po opuszczeniu zakładu karnego mogą znaleźć zatrudnienie socjalne.

Zamierzony efekt – zmiana postaw klientów ośrodka skierowana na powrót na otwarty rynek pracy i poprawa sytuacji bytowej rodzin we własnym zakresie.

4. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Cel – udzielenie pomocy osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

Realizacja programu polega na zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiece higienicznej, zaleconą przez lekarza pielęgnacją oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zamierzony efekt – usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy, dzięki takiemu wsparciu dłużej pozostaje w miejscu zamieszkania nie jest wykluczona społecznie oraz nie musi być kierowane do Domu Pomocy Społecznej.

Możliwy będzie rozwój usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w ramach środków pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 -2020.

5. Wspieranie rodziny

Cel – ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej

Realizacja programu – pomoc rodzinie biologicznej w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskich przede wszystkim opiekuńczo-wychowawczych poprzez przyznanie asystenta rodziny i udzielanie specjalistycznej pomocy.

Zamierzony efekt:

- realizacja założeń Uchwały Nr VI/36/15 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 28 stycznia 2015r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Bydgoszczy na lata 2015 – 2017 w szczególności tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego.

6. Rozwój pieczy zastępczej

Cel – zapewnienie dziecku pozbawionemu opieki ze strony rodziny naturalnej całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, rozwojowych, społecznych.

Realizacja programu - planuje się prowadzenie akcji informacyjnej , która polega na propagowaniu rodzinnych form opieki zastępczej za pośrednictwem prasy, radia i telewizji. Na zakończenie, odbędzie się Festyn rekreacyjny dla rodzin zastępczych i osób zainteresowanych.

Zamierzony efekt:

- pozyskanie kandydatów do pełnienia rodzicielstwa zastępczego,
- zapewnienie okresowej opieki dzieciom do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej przez sąd rodzinny oraz udzielanie pomocy rodzinie biologicznej mającej na celu przygotowanie jej do powrotu dziecka.
- rodzinne formy opieki zastępczej oraz utworzenie grup usamodzielnienia zaspokoi niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe, w tym emocjonalne dzieci pozbawionych opieki rodziny naturalnej, stanowią również alternatywę dla zdecydowanie droższej formy pomocy, jaką jest placówka opiekuńczo-wychowawcza.

- realizacja założeń uchwały Nr XI/136/15 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 29 kwietnia 2015r. w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Bydgoszczy na lata 2015 – 2017.

7. Mieszkania chronione

Cel – zapewnienie mieszkania wychowankom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze oraz osobom z zaburzeniami psychicznymi mogącym przy odpowiednim wsparciu samodzielnie żyć w środowisku

Realizacja programu – w 2016 roku planuje się pozyskanie kolejnych mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej oraz osób niepełnosprawnych . Pozyskano z zasobów miasta 3 mieszkania przy ul. Kapuściska z przeznaczeniem na mieszkania chronione. W każdym mieszkaniu zgodnie z ww. Rozporządzeniem przebywają nie mniej niż 3 usamodzielniane osoby z zachowaniem powierzchni użytkowej minimum 12 m² dla jednej osoby. Kolejne mają być oddane do użytku w IV kwartale 2016r.

Zamierzony efekt – dzięki pozyskanym lokalom, wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i osoby niepełnosprawne otrzymają godne warunki życia. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu będzie dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających z tego wsparcia.

8. Doskonalenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego

Cel – doskonalenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja

Realizacja zadania – dzięki powołaniu Zespołu Interdyscyplinarnego nastąpiło doskonalenie systemu zintegrowanych działań, które sprowadza się do nawiązywania ścisłej współpracy ze

wszystkimi podmiotami działającymi na terenie Bydgoszczy w zakresie zwalczania przemocy domowej, tj. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Miejską Policji, sądem i prokuraturą, kuratorami sądowymi, szkołami i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. System łączy zasoby kadrowe, wiedzę, kompetencje, umiejętności oraz doświadczenie zawodowe pracowników wymienionych instytucji.

Realizacja polega głównie na profilaktycznym przeciwdziałaniu, poprzez monitorowanie środowisk w bieżącej pracy socjalnej, wczesnym rozpoznaniu zagrożeń, zdiagnozowaniu przyczyn i ustaleniu planu zaradczege oraz, w sytuacjach nagłych, interwencji kryzysowej, polegającej na wsparciu ofiar przemocy poprzez fachowe poradnictwo i, w razie konieczności, udzielenie bezpiecznego schronienia.

Zamierzony efekt:

- Zapobieganie zjawiskom przemocy poprzez działania monitorujące możliwość wystąpienia zjawisk niepożądanych.
- Diagnoza zjawisk i przyczyn występowania przemocy domowej.
- Wdrożenie planu interwencji kryzysowej w wypadku zaistnienia przemocy w rodzinie.
- Pomoc w likwidacji potencjalnych przyczyn występowania przemocy – poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, psychologiczne.
- Zapewnienie ofiarom przemocy bezpieczeństwa i ochrony izolującej od sprawców, udzielenie pomocy socjalnej i terapeutycznej.
- Uczestnictwo kadry w profesjonalnych szkoleniach dot. w szczególności metod zapobiegania i powstrzymywania przemocy domowej.
- Organizowanie kampanii informacyjnych, uwrażliwianie społeczności lokalnej na problem przemocy, budujących w odbiorcach świadomość społeczną związaną z przemocą domową.

9. Mieszkania wspierane (treningowe)

Cel – zmniejszenie liczby osób bezdomnych korzystających z pobytu w schroniskach

Realizacja zadania – pozyskanie mieszkań z zasobów miasta w celu przekształcenia na mieszkania wspierane. Podczas pobytu w mieszkaniu wspieranym udzielana będzie wielospecjalistyczna pomoc między innymi przez wsparcie psychologów, pracownika socjalnego, terapeutów, doradcę zawodowego .

1. **Zamierzony efekt** – praca z osobą bezdomną, przebywającą okresowo w mieszkaniu wspieranym przyczyni się do zmniejszenia liczby osób przebywających schronisku oraz pozwoli na ich życiowe usamodzielnienie dzięki zmianie postawy życiowej.

Środki na ten cel będą pozyskane z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 -2020

II. FORMY POMOCY INSTYTUCJONALNEJ

Pomoc instytucjonalna udzielana jest osobom i rodzinom, wobec których system wsparcia środowiskowego wyczerpał możliwości świadczenia pomocy, a rodzina nie jest w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb. Dotyczy to w szczególności: zabezpieczenia całodobowych usług opiekuńczych wobec osób nie mogących samodzielnie funkcjonować w życiu rodzinnym, którym proponowane jest umieszczenie w domu pomocy społecznej. W przypadku, kiedy osoba wymaga wzmożonej opieki medycznej kierowana jest do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub pielęgnacyjno-opiekuńczego.

Pomoc instytucjonalna kierowana jest również do dzieci i młodzieży pozbawionej opieki rodziny naturalnej, która z różnych powodów nie może być umieszczona w rodzinnych formach opieki zastępczej w tym adopcji.

W celu zaspokojenia potrzeb wyżej wymienionej grupy niepełnosprawnych, chorych i dzieci pozbawionych opieki rodziców planuje się realizację programów niwelujących i kompensujących potrzeby.

1. Dienne formy wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie grup usamodzielnianych wychowanków przez Bydgoski Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych oraz pozyskanie kolejnych mieszkań usamodzielnienia.

Cel – pomoc wychowawcza, psychologiczna, edukacyjna udzielana dzieciom i młodzieży na mocy postanowień sądu oraz pomoc w osiągnięciu usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom placówki

Realizacja programu – dzienna forma wsparcia adresowana jest do wychowanków kierowanych na mocy postanowienia sądu lub przyjętych na wniosek rodziców

lub opiekunów prawnych. Prowadzona jest praca z wychowankami z elementami pracy resocjalizacyjnej z realizacją obowiązku szkolnego. Wychowankowie objęci są pomocą psychologiczną i pedagogiczną.

Grupy usamodzielnianych wychowanków w wieku od 7 do 18 roku życia lub ukończenia szkoły średniej, czy wyższej, mają na celu przygotowanie młodzieży do życia w społeczności lokalnej i efektywnego usamodzielnienia po opuszczeniu placówki.

Zamierzony efekt – prowadzenie dziennych grup wsparcia może uchronić dzieci i młodzież przed umieszczeniem w placówce całodobowej, ukończenie obowiązku edukacji na poziomie szkoły gimnazjalnej. Koszt utrzymania wychowanka w takiej formie jest o 1/3 niższy niż w opiece całodobowej. Prowadzenie grupy wychowanków usamodzielnianych, w której realizowany będzie program zawierający elementy pracy socjalnej, przygotowania do życia w rodzinie, umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego pozwoli na zdobycie umiejętności radzenia sobie w dorosłym życiu.

2. Świetlice opiekuńczo-wychowawcze

Cel – działalność profilaktyczna w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, zapewnienie opieki wychowawczej dla uczestników zajęć i wspieranie wszechstronnego rozwoju wychowanków poprzez wzmocnienie osobowości młodych ludzi, realizację celów edukacyjnych i rozwojowych w funkcjonujących świetlicach.

Zamierzony efekt – kształtowanie tych cech osobowości i charakteru dziecka oraz tych dyspozycji i funkcji psychofizycznych, dzięki którym możliwe jest osiągnięcie przez dziecko optymalnego dla siebie poziomu rozwoju. Do zadań terapeutycznych należy:

- korygowanie nieprawidłowości w przebiegu procesów i funkcji psychicznych
- eliminowanie braków dydaktycznych
- przewartościowanie postaw wobec napotkanych trudności i niepowodzeń szkolnych
- usuwanie przeszkód adaptacyjnych

3. Pomoc osobom bezdomnym

Cel – rozwój form pomocy osobom bezdomnym

Realizacja programu – prowadzenie Punktu Pomocy dla Osób Nietrzeźwych, całodobowego ambulatorium, opieka lekarska, wydzielenie miejsc noclegowych, pozyskanie mieszkań wspieranych (treningowych) bezdomnych, uczestnictwo w pracach społecznie użytecznych, działalność samorządów mieszkańców schroniska,

Zamierzony efekt – zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, w tym bezdomnym niepełnosprawnym, w wieku poprodukcyjnym i nietrzeźwym, dzięki udzielaniu różnorodnych form pomocy , motywowanie do zmiany postaw życiowych.

III. POZOSTAŁE PROGRAMY POMOCY SOŁECZNEJ

1. Współpraca z organizacjami pozarządowym

Cel – udzielanie dotacji organizacjom realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Realizacja programu – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ogłasza konkursy dla organizacji pozarządowych, które wspierają realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia dziennego. Podpisano umowy na prowadzenie Centrum Pomocy dla Bezdomnych Kobiet i Matek z Dziećmi oraz dla Bezdomnych Mężczyzn, dożywianie osób, dostarczanie i magazynowanie żywności z Unii Europejskiej dla mieszkańców miasta Bydgoszczy, kwalifikujących się i korzystających z pomocy społecznej zgodnie z art. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej oraz z organizacjami prowadzącymi domy dziennego pobytu

Zamierzony efekt – organizacje pozarządowe realizując zadania z zakresu pomocy społecznej uzupełniają statutową działalność ośrodka pomocy społecznej, a dofinansowanie zadań przez nie prowadzonych pozwala na objęcie różnymi formami pomocy większej liczby osób i rodzin wymagających wsparcia, a tym samym ograniczają przekazywanie środków z budżetu miasta.

Przedłożony program pomocy społecznej na rok 2016 pozwoli na częściowe lub całkowite zabezpieczenie potrzeb mieszkańców Bydgoszczy pozostających w trudnej sytuacji życiowej, zarówno poprzez udzielanie wsparcia materialnego, świadczenie różnego rodzaju usług i pomocy instytucjonalnej.

Program realizowany będzie w ramach zapisanych środków w uchwale budżetowej na rok 2016 oraz pozyskanych środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które pozwolą na wdrożenie nowych programów skierowanych do osób wymagających pomocy i wsparcia oraz do pracowników jednostki pomocy społecznej.

Dyrektor
Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej
w Bydgoszczy
